

بررسی وضع موجود و تدوین شاخصهای استعداد یابی در رشته دو میدانی

مجری: عیدی علیجانی

عضو هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز - ۱۳۸۱

هدف از پژوهش حاضر بررسی وضع موجود و تدوین شاخص های استعدادیابی در دوومیدانی ایران بود برای انجام این پژوهش سه پرسشنامه محقق ساخته که روایی و پایایی آن مورد تحقیق قرار گرفته بود. بین کلیه مربیان تیم های ملی نوجوانان، جوانان و بزرگسالان و مربیان باشگاه های کشور و ورزشکاران نخبه تقسیم شد که از پرسشنامه اول و دوم مخصوص مربیان به ترتیب $N=81$ و $N=65$ و از پرسشنامه مخصوص ورزشکاران $N=112$ قابل استفاده بودند. در این پژوهش متغیرهایی مانند: وضع موجود در استعدادیابی در ایران و جهان، ضرورت وجود استعدادیابی ایران، تعیین ملاک ها و سن استعدادیابی، روش های استعدادیابی، مناسب ترین نهاد استعدادیابی، مهم ترین نهاد جذب کننده و پرورش دهنده ی استعدادها و تعیین اولویت شاخص های مختلف ساختاری، فیزیولوژیکی، روانی-اجتماعی، آمادگی جسمانی و تکنیکی در رشته های مختلف دوومیدانی مورد ارزیابی قرار گرفت. همچنین همبستگی بین نظرات مربیان و ورزشکاران و مقایسه برخی شاخص های ساختاری و فیزیولوژیکی اندازه گیری شده در ورزشکاران نخبه $N=92$ مورد بررسی قرار گرفت. برای تهیه جداول نمودارها و تجزیه و تحلیل یافته ها از آمار توصیفی و استنباطی در سطح $\alpha=0/05$ استفاده شده و نتایج زیر بدست آمد:

- ۱- ۷۶/۳ درصد آزمودنی های اظهار داشتند که در ایران الگوی استعدادیابی مشخصی وجود ندارد ولی ۹۱درصد آن ها نیز اظهار داشتند که وجود الگوی استعدادیابی در ایران ضروری است.
- ۲- بررسی پیشینه پژوهش نشان داد که در جهان نیز یک الگوی جهانی شمول وجود ندارد ولی در بسیاری از کشور ها از یک الگوی استعدادیابی استفاده می شود.
- ۳- ۸۲/۵ درصد آزمودنی ها ملاک استعدادیابی را انجام آزمون های عمومی مانند ارزیابی شاخص های ساختاری و آزمون های اختصاصی می دانند و ۶۸/۸ درصد بهترین سن استعداد یابی را سن ۱۰ تا ۱۴ سال پیشنهاد می کنند.
- ۴- ۴۱/۳ درصد آزمودنی ها عملی ترین شیوه استعدادیابی در این برهه از زمان را "مسابقات" و ۳۲/۵ درصد انجام آزمون های دیگر را پیشنهاد می کنند.
- ۵- یافته های این پژوهش نشان داد که ۸۷/۵ درصد آزمودنی ها مناسب ترین نهاد استعدادیابی را آموزش و پرورش و ۸۳/۶ درصد آزمودنی ها مناسب ترین گروه برای استعدادیابی را به ترتیب: معلمین ورزش و سپس و سپس کارشناسان فدراسیون دو و میدانی معرفی کردند در حالی که ۸۲/۵ درصد از

آزمودنی ها مناسب ترین نهاد مسئول جذب و پرورش استعدادها را به ترتیب فدراسیون دوومیدانی و تربیت بدنی آموزشگاه ها می دانند.

۶- تحلیل یافته ها نشان داد که ترتیب اولویت شاخص ها برای دو های سرعت آمادگی جسمانی، ساختاری، فیزیولوژیکی، تکنیکی و روانی اجتماعی بود. در حالی که برای دو های نیمه استقامت فیزیولوژیکی، آمادگی جسمانی، ساختاری، تکنیکی و روان-اجتماعی بود. ولی در مورد دوندگان استقامت به ترتیب شاخص های فیزیولوژیکی، آمادگی جسمانی، روانی اجتماعی، ساختاری و تکنیکی مورد توجه بود.

۷- تحلیل یافته ها حاکی از این است که ترتیب اولویت در دو های با مانع (۱۱۰ و ۴۰۰ متر بامانع) شاخص های ساختاری، آمادگی جسمانی، تکنیکی، فیزیولوژیکی و روانی اجتماعی بود در حالی که برای دوی ۳۰۰۰ متر بامانع شاخص های فیزیولوژیکی، آمادگی جسمانی، ساختاری، روانی-اجتماعی و تکنیکی اهمیت داشتند.

۸- تحلیل یافته ها نشان داد ترتیب اولویت شاخص ها برای پرتاب ها: ساختاری آمادگی جسمانی، تکنیکی، روانی اجتماعی و فیزیولوژیکی و برای پرش ها، ساختاری، تکنیکی، آمادگی جسمانی، فیزیولوژیکی و روانی اجتماعی بود

۹- نتایج یافته ها نشان داد که مهم ترین شاخص ها برای پیاده روی به ترتیب ساختاری، تکنیکی، آمادگی جسمانی، فیزیولوژیکی و روانی-اجتماعی می باشد. در حالی که برای رشته دهگانه به ترتیب، آمادگی جسمانی، ساختاری، تکنیکی، فیزیولوژیکی و روانی اجتماعی می باشد.

۱۰- تحلیل یافته ها نشان می دهد که بین نظرات مربیان و ورزشکاران در رابطه با برخی متغیرها مانند ضرورت وجود الگوی استعدادیابی، مناسب ترین نهاد کشف، جذب و پرورش استعدادها و سن استعدادیابی، همبستگی وجود دارد.

۱۱- مقایسه برخی از شاخص های ساختاری و فیزیولوژیک اندازه گیری شده در برخی از ورزشکاران نخبه کشور با نرم های بین المللی نشان داد که تقریباً در کلیه گروه ها رشته های دوومیدانی، شاخص های قهرمانان ملی ما ضعیف تر است.

بهرحال، نتیجه گیری کلی این است که برای دست یابی به ورودی های مناسب به تیم های ملی و دستیابی به نتایج بهتر و سریعتر انجام استعدادیابی و پیروی از یک الگوی مناسب الزامی است. ولی در شرایط فعلی ساده ترین و عملی ترین روش استعدادیابی اجرای مسابقات بیشتر و برگزاری جشنواره های ورزشی و انجام آزمون های ساده میدانی می باشد.

کلمات کلیدی: استعدادیابی دوومیدانی، تیم های ملی، ورزشکاران نخبه، فاکتور های روانی.